

Guía Docente				
Datos Identificativos			2021/22	
Asignatura (*)	Conceptos Xerais de Cirurxía		Código	750G02127
Titulación	Grao en Podoloxía			
Descriptor				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	2º cuadrimestre	Primeiro	Obrigatoria	6
Idioma	Castelán			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Ciencias da Saúde			
Coordinación	Gil Manso, Pedro		Correo electrónico	pedro.gil.manso@udc.es
Profesorado	Gil Manso, Pedro		Correo electrónico	pedro.gil.manso@udc.es
	Romero Soto, Manuel			manuel.romero.soto@udc.es
	Santalla Borreiros, Fátima			f.santalla@udc.es
Web	campusvirtual.udc.gal/			
Descrición xeral	Infección relacionadas coa asistencia sanitaria: concepto, características, prevención e control en podoloxía. Instrumental quirúrgico. Métodos de limpeza, desinfección e esterilización del instrumental de cirurxía e quiropodología. Prevención de la infección nos actos cirúrxicos. Principios básicos de la historia clínica, protocolo preoperatorio y consentimiento informado. Xestión de residuos en ambientes clínicos e cirúrxicos.			

Plan de continxencia

1. Modificacións nos contidos

- Non se cambian os contidos.

2. Metodoloxías

Metodoloxías docentes que se manteñen

- Sesión maxistral, Taller, Aprendizaxe colaborativa, Prácticas de laboratorio, Proba obxectiva.

Metodoloxías docentes que se modifican

As Sesións maxistrais e os Seminarios, para aqueles alumnos que por motivos de corentena ou confinamento non poidan acudir presencialmente (que deberán de acreditar adecuadamente a través do campus virtual da materia e comunicándoo o mesmo día ao docente da materia por correo electrónico), farase de forma telemática, se é posible participando en directo telemáticamente na sesión do TEAMS da Materia (coa cámara activa) e se esta opción non fose posible polas circunstancias médicas do alumno ou o docente, participando en diferido entregando 10 preguntas tipo test do tema tratado na clase/seminario coa xustificación da corrección ou falsidade de cada unha das 4-5 opcións de resposta. As prácticas de laboratorio no caso de non poder realizarse nas datas asignadas a cada grupo por illamento dun ou varios alumnos (debidamente acreditado), en primeira opción recuperarase intercambiando as datas de todos o grupo co seguinte grupo que lle correspondería a práctica, se isto xa non fose posible ou non puidese realizarse pola situación epidemiolóxica e as restricións asociada, recuperaríanse en canto cando as condicións sanitarias permítano en datas acordadas polo docente.

No caso de que as restricións sanitarias impidan que poidan levar cabo as prácticas, estas serán substituídas pola elaboración dun traballo individual de procura bibliográfica sobre as alternativas aos tratamentos de descarga e protexización de amputacións coa elaboración dun vídeo de simulación de elaboración dalgunha destas técnicas.

Nos traballos tutelados no caso de que a participación no desenvolvemento, exposición e defensa dos traballos non poida facerse presencialmente na aula, valorarase pola asistencia (con cámara activa) e a participación nas reunións do grupo dentro do TEAMS da materia. O caso da exposición e defensa dos traballos, aqueles que por problemas de conectividade ou motivos xustificadas (debidamente acreditados), participen en diferido, poderán gravar a súa intervención (que poñerá en común o resto do grupo) e deberán de facer un breve resumo e valoración individual de cada un dos traballos de todos os grupos de alumnos.

Os alumnos que na data de convocatoria do exame se encontren en situación de confinamento/cuarentena por positivo en COVID19 ou contacto estreito (de xeito debidamente acreditado cun máximo de tres días posteriores o exame), farase una convocatoria de exame presencial ó final dos días de confinamento protocolario, proba que deberá de realizarse antes do último día de peche de actas de esa oportunidade, non sendo posible en ningún caso realizar o exame de xeito telemático.

Só no caso de que as restricións as actividades presenciais xeneralizadas que inclúan especificamente as convocatorias de exames oficiais (como no confinamento total por estado de excepción ou alarma) o exame (proba de resposta múltiple) farase a través do propio campus virtual da materia de forma telemática, na que cada alumno estará conectado simultaneamente a través de TEAMS mediante a pantalla e a cámara do seu propio teléfono móbil, que deberá de estar activa durante todo o proceso e mostrando todo o espazo de traballo. A través do TEAMS, comunicarase a clave de inicio do test e cada alumno poderá expor as dúbidas que teña (previa chamada de atención) de forma xenérica (que non identifique a resposta correcta), xa que será escoitada polo resto de estudantes.

3. Mecanismos de atención personalizada ao alumnado

- Non cambian, faranse vía telemática.

4. Modificacións na avaliación

No caso de que a realización do exame (proba obxectiva) tampouco sexa posible vía telemática, a súa porcentaxe levará ao Taller (10%), Aprendizaxe colaborativa (25%), Prácticas de laboratorio (25%) e a elaboración dun esquema-resumen que cada estudante fará individualmente de cada unha das sesións maxistrais (40%).

Observacións de avaliación:

- Os cambios produciranse se as condicións sanitarias así o obrigan.

5. Modificacións da bibliografía ou webgrafía

- Non cambiaría ningunha referencia pois todas ou xa están accesibles telemáticamente ou a información precisa fómase coas presentacións das clases.

Competencias do título

Código	Competencias do título
A117	CE53 - Coñecer e empregar o instrumental de Quiropodoloxía e cirurxía podolóxica, as técnicas e procedementos en prevención da infección: métodos de limpeza, desinfección, esterilización e os seus controis
A118	CE54 - Coñecer e empregar os métodos da toma de mostras para cultivos a súa derivación e interpretación
A121	CE57 -Coñecer e aplicar os protocolos diagnósticos e de catalogación de risco cirúrxico
A123	CE59 - Coñecer e empregar a historia clínica, valorar e aplicar o protocolo preoperatorio e o consentimento informado
B26	CB4 -Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado
B27	CB5 -Que os estudantes desenvolvesen aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía
B29	CG02 - Coñecer a estrutura e función do corpo humano en especial da extremidade inferior, semioloxía, mecanismos, causas e manifestacións xerais da enfermidade e métodos de diagnóstico dos procesos patolóxicos médicos e cirúrxicos, interrelacionando a patoloxía xeral coa patoloxía do pé.
B35	CG08 - Adquirir habilidades de traballo nas contornas educativo e investigador, asistencial-sanitario, así como en equipos uniprofesionais e multiprofesionais. Asesorar na elaboración e execución de políticas de atención e educación sobre temas relacionados coa prevención e asistencia podolóxica
B38	CG11 -Incorporar os principios éticos e legais da profesión na práctica, actuando sempre en base ao cumprimento das obrigacións deontolóxicas, da lexislación vixente e dos criterios de normopraxis, integrando os aspectos sociais e comunitarios na toma de decisións
B39	CG12 -Capacidade para a cooperación, o traballo en equipo e a aprendizaxe colaborativo en contornas interdisciplinares
C11	CT03 - Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida
C15	CT07 - Desenvolver a capacidade de traballar en equipos interdisciplinares ou transdisciplinares, para ofrecer propostas que contribúan a un desenvolvemento sustentable ambiental, económico, político e social
C16	CT08 - V- Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade

Resultados da aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias do título		
Coñecer o concepto e características da infección en centros sanitarios	A117	B26 B35 B38	
Identificar as medidas de prevención e control da infección en podoloxía	A117	B27 B38 B39	C15
Describir, identificar e utilizar os antisépticos e desinfectantes de uso xeral en podoloxía	A117	B26 B27 B35 B38	C11 C15
Describir e realizar os procesos de limpeza, desinfección e esterilización do material clínico e cirúrxico de podoloxía	A117	B26 B27 B39	C11
Describir e realizar as técnicas de lavado de mans hixiénico e cirúrxico no marco da prevención da infección	A117	B26 B27 B35 B39	
Describir e aplicar as medidas de prevención da infección de localización cirúrxica	A117	B29	
Xestionar as características ambientais (humidade, temperatura, ventilación, etc) de ambientes clínicos e cirúrxicos no marco da prevención da infección	A117	B38 B39	C15 C16

Descibir e aplicar as medidas de xestión dos residuos en ambientes clínicos e cirúrxicos	A117	B35 B38 B39	C16
Coñecer as características e manexo do instrumental cirúrxico	A117		
Coñecer os métodos de toma de mostras para cultivos a súa derivación e interpretación	A118	B26 B35 B38 B39	C15
Coñecer a catalogación de risco cirúrxico	A121	B29 B35 B39	
Coñecer o protocolo preoperatorio e o consentimento informado	A123	B26 B27 B35 B38 B39	C11 C15

Contidos	
Temas	Subtemas
Infección relacionada coa asistencia sanitaria: conceptos e características, prevención e control en Podoloxía	1.- Conceptos generales. 2.- Limpieza y desinfección del medio clínico. 3.- Antisépticos y desinfectantes de uso general en el ámbito clínico. 4.- Normas de utilización y conservación de antisépticos y desinfectantes.
Limpieza, desinfección y esterilización del material clínico.	1.- Introducción al proceso de limpieza. 2.- Ejecución del proceso de limpieza. 3.- Conservación del material y comprobación de su funcionamiento. 4.- Métodos de empaquetado para esterilización. 5.- Métodos de esterilización. 6.- Sistemas de control
Instrumental quirúrxico	1.- Composición, características e fabricación do instrumental cirúrxico. 2.- Clasificacións do instrumental cirúrxico. 3.- Identificación e manexo do instrumental cirúrxico. 4.- Coidados do instrumental
Lavado de manos como medida de prevención de la infección hospitalaria.	1.- Agentes de lavado. 2.- Métodos de lavado de manos. 3.- Lavado de manos rutinario. 4.- Lavado de manos quirúrgico. 5.- Colocación de guantes estériles 6.- Preparación del campo estéril.
Infección nosocomial relacionada con herida quirúrgica.	1.- Conceptos generales. Clasificación de las intervenciones quirúrgicas. 2.- Etiología y factores de riesgo de la infección hospitalaria relacionada con herida quirúrgica. 3.- Focos y modos de adquisición de la infección. Criterios diagnósticos de la infección de la herida quirúrgica. 4.- Preparación del paciente para cirugía. 5.- Recomendaciones de los CDC.
Higiene del medio sanitario.	1.- Limpieza y desinfección del medio sanitario. 2.- Ambientes quirúrgicos. 3.- Gestión de los residuos sanitarios.

Toma de mostras para cultivos	1.- Procedimiento de obtención de mostras. 2.- Protocolo de pedido, manexo, conservación e transporte de mostras.
Enfermedades infecciosas en el ámbito sanitario	1.- Precauciones universales de prevención de la infección en el personal sanitario 2.- Síndrome de Inmunodeficiencia Humana 3.- Hepatitis B 4.- Hepatitis C 5.- Tuberculosis 6.- Enfermedad de Cretzfeldt-Jakob 7.- Otras enfermedades contagiosas 8.- Clasificación de riesgos laborales
Protocolo preoperatorio e consentimento informado	1.- Historia clínica. 2.- Protocolo preoperatorio. 3.- Consentimento informado. 4.- Avaliación cirúrxica preoperatoria.
Catalogación do risco quirúrgico	1.- Criterios de selección de pacientes e clasificación ASA. 2.- Criterios de cirurxía maior ambulatoria (CMA) e curta estancia
Módulo práctico I: Preparación prequirúrgica.	1.- Vestimenta quirúrgica. 2.- Lavado quirúrgico de manos. 3.- Colocación de guantes estériles. 4.- Circulación bloque quirúrgico
Módulo práctico II: Esterilización de instrumental	1.- Limpieza, descontaminación y empaquetado 2.- Esterilización por vapor 3.- Controles de eficacia

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Sesión maxistral	A117 A118 A121 A123 B27 B29 B38 C16	21	22	43
Obradoiro	A118 A121 A123 C11	12	14	26
Aprendizaxe colaborativa	A118 A121 A123 B26 B35 B39 C11 C15	2	20	22
Prácticas de laboratorio	A117 A118	9	9	18
Proba obxectiva	A117 A118 A121 A123	2	38	40
Atención personalizada		1	0	1
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado				

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	Os contidos teóricos básicos da materia serán impartidos mediante lección maxistral telemática, pero cun enfoque participativo por parte do estudante.
Obradoiro	Modalidade formativa orientada á aplicación de aprendizaxes na que se poden combinar diversas metodoloxías/probas (exposicións, simulacións, debates, solución de problemas, prácticas guiadas, etc) a través da que o alumnado desenvolve tarefas eminentemente prácticas sobre un tema específico, co apoio e supervisión do profesorado.
Aprendizaxe colaborativa	Os estudantes en grupos de 5 desenvolverán un traballo de síntese e de corte práctico relativo a un dos contidos dos temas de materia.

Prácticas de laboratorio	Usarase a metodoloxía de aprendizaxe práctica-reflexiva para a realización obrigatoria das prácticas da materia.
Proba obxectiva	Exame teórico presencial empregando o Campus Virtual da materia, con 3 preguntas de desenvolvemento e 30 preguntas tipo test. A proba será elaborada co fin de valorar o nivel de coñecementos teóricos do estudante. Por iso este exame realizarase sobre a totalidade dos contidos da materia e todos os contidos desenvolvidos tanto nas sesións maxistrais, como nos talleres e nas prácticas de laboratorio e que serán publicados no Campus Virtual da materia.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Aprendizaxe colaborativa Proba obxectiva Prácticas de laboratorio	Realizarase de forma presencial en todo momento que o estudante o precise de forma non presencial a través do correo electrónico.

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias	Descrición	Cualificación
Obradoiro	A118 A121 A123 C11	Avaliarase en función da participación nos mesmos.	5
Sesión maxistral	A117 A118 A121 A123 B27 B29 B38 C16	Valorarase a asistencia e a participación activa nas clases da materia.	5
Aprendizaxe colaborativa	A118 A121 A123 B26 B35 B39 C11 C15	A realización do traballo tutelado é obrigatoria. Valorarase: adecuación ao guión solicitado, integración de coñecementos teóricos básicos na aplicación práctica, estilo e bibliografía.	10

Proba obxectiva	A117 A118 A121 A123	Exame teórico escrito con 3 preguntas de desenvolvemento e 30 preguntas tipo test. Será necesario superar ambas as partes (obter máis de 1,5/3 na parte de desenvolvemento e máis de 15 preguntas netas correctas) para superar o exame. INSTRUCCIÓNS DO EXAME DE DESENVOLVEMENTO: - As respostas ás preguntas de desenvolvemento poden contestarse en calquera dos idiomas oficiais da Comunidade Autónoma de Galicia. - A resposta á pregunta exposta, cubrirase nos espazos dispoñibles para a resposta no Campus Virtual da materia. INSTRUCCIÓNS DO EXAME TEST: - Cada pregunta test respondidas de forma incorrecta descontará o valor de 1/5 dunha pregunta correcta. En cada pregunta test só hai unha resposta totalmente correcta. - Unha vez aberto o cuestionario pregúntalas tipo irán aparecendo unha a unha (preguntas e respostas que son diferentes e en orde aleatoria para cada estudante), gardando tras cada paso á pregunta seguinte a resposta marcada (onde sempre hai unha engadida de Non sabe/Non contesta), non sendo posible volver atrás. - Pregúntalas tipo test irán aparecendo consecutivamente e a resposta de cada unha quedará gardada e constará como enviada en canto pásese á seguinte, polo que en caso dalgún fallo puntual de conexión ou do sistema poderase volver conectar e volver á última pregunta non contestada, pero en ningún caso poderase volver atrás nas preguntas, polo que en caso de non marcar ningunha resposta antes de pasar á seguinte quedará rexistrada como non contestada. NORMAS XERAIS DO EXAME: - Depositar carteiras, maletíns, bolsos, abrigos, apuntamentos e dispositivos electrónicos (incluíndo teléfonos móbiles e reloxos de calquera tipo) nos percheros e mesas do fondo da clase. - Non portar pantalóns curtos nin saias e levar pelo recolleito, cos pavillóns auditivos visibles. - Durante o exame na mesa só deberán de estar o exame, a tarxeta identificativa do estudante (DNI ou tarxeta UDC) e un máximo de 2 bolígrafos azuis non borrables. - A copia e o acceso con instrumentos electrónicos ou dispositivos móbiles (incluíndo teléfonos móbiles, auriculares e reloxos de calquera tipo) será causa suficiente de expulsión da proba o que implicará a cualificación de suspenso (nota numérica de 0) na convocatoria da materia (en ambas as oportunidades). - Non escribir baixo ningún concepto na mesa nin mobiliario da aula.	60
Prácticas de laboratorio	A117 A118	Avaliarase o proceso de aprendizaxe práctica-reflexiva (1 punto) e a realización dun exame práctica en grupo (1 puntos). Nota máxima: 2 puntos Nota mínima a alcanzar: 1 punto.	20

Observacións avaliación

Para superar a materia é necesario obter unha media de 5 sobre 10 na cualificación global da materia, asistir e superar a totalidade das prácticas de laboratorio e superar a proba obxectiva. Se a cualificación da proba obxectiva é inferior a 5 sobre 10, non se sumarán as cualificacións relativas ao resto de apartados e a cualificación será "SUSPENSO", cunha nota numérica igual á do exame. Se en caso de non acudir á totalidade das prácticas a cualificación da materia será de non presentado, independentemente de se o alumno preséntase ou non a proba obxectiva e a cualificación na mesma.

Non presentado: aqueles estudantes que non acudan á totalidade das prácticas, obterán a cualificación de non presentado, independentemente de se o alumno preséntase ou non a proba obxectiva e a cualificación na mesma.

Matricula Parcial: O alumnado debe informar o profesorado desta situación como moito ata un mes despois do inicio das clases. Neste caso a porcentaxe de asistencia aos seminarios e clases poderá ser levado á proba obxectiva, polo que neste caso a proba obxectiva supoñerá o 70 %, as prácticas de laboratorio o 20% e o traballo colaborativo o 10%. Sendo necesario superar o exame e a totalidade das prácticas para superar a materia.

Dispensa académica: O alumnado debe informar o profesorado desta situación como moi tarde un mes despois do inicio das clases. Neste caso a porcentaxe de asistencia aos seminarios e clases será levado á proba obxectiva, polo que a proba obxectiva supoñerá o 70 %, as prácticas de laboratorio o 20% e o traballo colaborativo (que neste caso realizárase individualmente) o 10%. Sendo necesario superar o exame e a totalidade das prácticas para superar a materia.

Oportunidade Adiantada: Consistirá nunha proba de avaliación cunha parte práctica (25%) e unha parte teórica (75%). Sendo necesario superar as dúas partes para aprobar a materia. Non presentados: Serán non presentados aqueles estudantes que aínda participando nos laboratorios non se presenten á proba mixta.

Matricula de Honra: Matricúlaa de honra adxudicarase a aqueles estudantes cunha cualificación de sobresaliente en ambas as partes, tanto na práctica de laboratorio con en a proba mixta. No caso de que haxa cualificacións iguais que cumpran os requisitos nun número superior á posibilidade de MH realizarase un exame oral de 5 preguntas.

Segunda oportunidade: O alumno presentado a 2ª oportunidade previa realización e superación das prácticas de laboratorio, aplicaranse os mesmos criterios e porcentaxes que na primeira oportunidade, e terá que realizar e super a proba obxectiva. O alumnado que non realizou e superou as prácticas de laboratorio, para superar a materia terá que realizar obrigatoriamente e superar estas prácticas no seguinte curso académico, tendo en conta que pode volver cursar toda a materia novamente ou presentarse só as partes que non realizou e as que non superou con apto, ademais de ter que facer a proba de exame teórico final.

2ª e posteriores matrículas: O alumno que cursase a materia un ano e non supere a materia, gardaráselle as notas das partes superadas tendo que repetir as partes non superadas.

Fontes de información

Bibliografía básica	- Romero Martín, Manuel; et al (2006). Prevención de la infección en centros sanitarios. Ferrol. Imprenta Gonmar - (2018). Estudio de Prevalencia de la Infección Nosocomial en España (EPINE). Sociedad Española de Medicina Preventiva y Salud Pública - (). Normas y procedimientos de los CDC y la OMS. - Romero Martín, Manuel; et al (2019). Técnicas y procedimiento en prevención de la infección relacionados con la asistencia sanitaria. A Coruña Normas y procedimientos actualizados en prevención de la infección en centros sanitarios del Ministerio de Sanidad.
Bibliografía complementaria	

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Bases Biolóxicas e Físicas do Movemento Humano/750G02106

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Microbioloxía e parasitoloxía /750G02107

Materias que continúan o temario

Cirurxía Podolóxica Avanzada/750G02130

Cirurxía Podolóxica 2/750G02129

Cirurxía Podolóxica 1/750G02128

Observacións

ADAPTACIÓN DE PRESENCIALIDAD Á SITUACIÓN EPIDEMIOLÓXICA: Todas as actividades presenciais realizaranse con asentos preasignados, con máscara, ventilación, non permitindo o consumo de alimentos e bebidas e asegurando que se cumpran as medidas de prevención e hixiene do centro establecidas e publicadas en: [https:// udc.es/é/ fep/coronavirus/](https://udc.es/é/fep/coronavirus/). No caso de que o grupo de docencia maxistral chegue a superar as indicacións do aforo da aula estableceranse grupos rotativos de docencia híbrida, onde os estudantes que non caiban na aula seguirán esa semana a docencia de forma telemática e á seguinte de forma presencial, sendo outro grupo o que a realice de forma telemática, segundo planificación establecida polo docente da materia.

OBXECTIVOS DE DESENVOLVEMENTO SUSTENTABLE: Para axudar a conseguir unha contorna inmediata sustentable e cumprir co obxectivo da acción número 5: "Docencia e investigación saudable e sustentable ambiental e social" do "Plan de Acción Green Campus Ferrol". A entrega dos traballos documentais que se realicen nesta materia realizarase a través de Moodle, en formato dixital sen necesidade de imprimilos, no caso de realizarse en papel: non se empregarán plásticos, realizaranse impresións a dobre cara, empregarase papel reciclado e evitarse a impresión de borradores. Débese facer un uso sustentable dos recursos e a prevención de impactos negativos sobre o medio natural tendo en conta a importancia dos principios éticos relacionados cos valores da sostenibilidade nos comportamentos persoais e profesionais. Facilitarase a plena integración do alumnado que por razón físicas, sensoriais, psíquicas ou socioculturais, experimenten dificultades a un acceso idóneo, igualitario e proveitoso á vida universitaria. PLAXIO: Na realización dos traballos da materia, o plaxio e a utilización de material non orixinal, incluído aquel obtido a través da internet, sen indicación expresa da súa orixe e, se é o caso, o permiso do seu autor/a, será cualificado con suspenso (0,0) na actividade. Todo iso sen prexuízo das responsabilidades disciplinarias ás que puidese haber lugar tras o correspondente procedemento.

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías